UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Statuta prouincialia et synodalia ecclesie Colonie[n]sis (Köln)

Colonie, 29. IX. 1492

Jtem de pistrinis ecclesiaru[m].

urn:nbn:de:hbz:466:1-30901

Visual Library

ordinez ſacerdotalez recipiāt. ſi ordinē
forte in nr̄a dioceſi a nobis vel aliquo
alio epiſcopo cōtingat noſtro nomine
celebrari. nec aliquis decanus propria
auctoritate vel potius volūtate ꝑſu/
mat ordinis ſacerdotalis receptionem
protrahere vel differre. niſi ſpēaliter h
a noſtra licētia valeat obtinere. ¶ Itē
precipimus ꝙ ipſi decani poſtq̄ ordinez
ſacerdotalem receperint et generaliter
omnes ſacerdotes necnon eccleſiarum
plebani. tam ciuitatēſes pariter q̄ ru/
rēſes. ſurcotia clauſa portēt. cum ſicut
ab alijs ſunt in ſtatu honoris et reuerē/
tie differētes. ita decet ꝙ ab illoꝝ habi/
tu vel veſtitu differētes appareāt. ꝛ nul
lū in eis exēplo ꝛ vſu veſtiū ſignū appa
reat leuitatis. Et ſicut eccleſiarū deca/
nis modo predicto iniūgimus facē que
ad ipſos pertinēt faciēda in ſe ipſis partē
et ſuoꝝ regimīe ſubditoꝝ. ita ſcholaſ/
ticis eccleſiaꝝ. necnō chori epiſcopis
ſeu cantoribus quorum officia onus ſu
um tam circa diſciplinā q̄ chori debitū
atq̄ reſidētiam in ipſis eccleſijs facien/
dam habere noſcuntur. iniūgimus vt
in his ōnibus ſtudeant ita ſe habere. ꝙ
inde nō ſint reprehenſibiles. ſed potius
commendādi. ¶ Item ſicut decani in
eccleſijs reſidere debere noſcuntur. ita
quoq̄ ſcolaſtici et cātores. vñ ꝛ hoc eis
ita precipimus obſeruare. ¶ Itē nemo
ſit ſcholaſticus in duabus eccleſijs. q̄rū
prepoſiti et decani pores Colon̄. exiſtūt
cum de neceſſitate deinde cauſetur in/
conueniens. vt illarū eccleſiarum ad mi/
nus altera ſui defectū debiti in mēbro
ita neceſſario. cuius quidē nō eſt leuis
recupatio patiat̄. ¶ Item et illam ab/
uſionē in aliqua eccleſiarū cōpertam ꝙ
decanus ſit liber a choro. quaſi corrup/
telam et quaſi peſſime adinuētionis ac
fraudis modū vel ſpeciem deteſtamur.
ꝛ deteſtādo precipimus ne quis de ce/
tero decanoꝝ in ſua preſumat eccleſia
per abuſionē huiuſmodi a ſui iugo one
ris vacillare. ¶ Itē ne canonici eccleſi
arū in ſolennitatibus et ſtationibus ſi/
ne chorali pellicio vel veſte camiſiali
ſub ſuperpellicio incedant in eccleſijs
cōuentualibus et in choro. ¶ Itē pre/
cipimus vt ſi quādo canoīci per vicos
ciuitatis aut plateas incedāt. ita decen
ter in habitu veſtimētoꝝ incedāt. ſicut
ab antiqua eſt cōſuetudine obſeruatū.

De capellanis regalibus epiſcopali/
bus et prepoſitoꝝ et qui nō poſſūt eſſe
huiuſmodi capellani.

Cum in aliquibus eccleſijs ca/
pellani regales. epiſcopales. ac
etiam capellani prepoſitoꝝ ex/
iſtāt qualiter hi ſe habere debeāt. cū nō
nullos forte ipoꝝ hoc lateat determinā
duz neceſſario hoc duximus in pn̄ti no
ſtroꝝ ſerie ſtatutoꝝ. Capellani huiuſ/
modi reſidētiam in ſuis eccleſijs tanq̄
alij fratres facient. niſi illo tm̄ tempore
quādo agūt ſuoꝝ negocia dominoꝝ et
etiam ſi negocia eccleſie hoc expoſcant.
Et nobis in eccleſia maiori. vel alia nr̄e
ciuitatis vel dioceſ eccleſia ſi ſūt ea vi/
ce pn̄tes celebrātibus. ibi debēt adeſſe
in diuini celebratiōe officij. ꝛ aſtare Et
dn̄t hmōi capellani in ſacris eſſe ordini
bꝰ cōſtituti. Sup hmōi capellanos epa/
les erit nr̄ capellariꝰ q̄ſi loco iudicis et
mgr̄i ¶ Ad hec p̄cipimꝰ ꝙ nulli decani
nulli ſcholaſtici. nulli choriepi vel cāto
res nulli ſacerdotes eccleſiarū. capella/
ni epales vllatenꝰ. aut regales exiſtāt.

De piſtrinis eccleſiarum

Cum vero ſint q̄dā eccleſie carē
tes piſtrino cōi. qđ multū vtiq̄
reprobamꝰ. ſup hoc ita p̄cipimus ꝙ in
omnibus eccleſijs collegiatis habeat̄
cōmune piſtrinuz et panis ibi p̄benda/
dalis diſtribuatur. potius q̄ vnuſquiſ/
q̄ cum modio ſiue maldro annonam

panis prebendalis recipiat ad venden/
dum.ex hac nāq venditione perit hoſ/
pitalitas in eccleſijs cum in ipis pauci
vel nulli recipiant panē ſuum de domi
bus comedentes clauſtralibus vel ege/
nis inde elemoſynam tribuentes.

De prepoſitis et eorū capitulis qua/
liter ſe inuicem habere debeāt.

Onſequenter de eccleſiarū p̄/
poſitis videamus q̄liter ipi er/
ga capitula ſe habere debeant.⁊
qualiter capitula erga ipos vice verſa.
Cum enī ipis prepoſitis ea potiſſime in
cūbat ſollertia.ꝙ circa eccleſie exterio/
ra vel eius tp̄alia defendenda ſint vi/
giles et coop̄antes capitulis. vbicunq
iniuriam patiuntur.qualiter ab illis in
iurijs releuentur.nr̄o ꝓut eis opus fu/
erit auxilio accedente.et nō ſolū ad hu/
iuſmodi tp̄alia ꝓmouenda exterius te/
neantur. imo ad omnia alia. tam intus
q̄ extra.que ſunt ad eccleſie vtilitatem
et pacem ſpectantia necnon ad ipius ec
cleſie iura.ſtatuta honeſta et bonas cō/
ſuetudines obſeruandas teneantur ex
ꝓprio iuramento.ipis precipimus circa
hec omnia talr̄ ſe habere. ꝙ inde irre/
prehēſibiles cenſeant̄. ¶ Capitula etiā
viceuerſa ita ſe erga ipos habere p̄po/
ſitos ſtudeant in oibus.honorādo ipos
in q̄bus ſūt merito honorādi. ꝙ in nul/
lo iporum prepoſitorum dignitati dero
gent ſiue iuri. Et quia de aliquibus p̄/
poſitis vnū quidem in viſitatione com
perimꝰ reprehenſibile.et non laudandū
de his. ꝙ ipi quorū ſunt et eſſe de iure
tenentur diſpenſatores. fructus ſuſpen
ſarum in eccleſijs p̄bendarum illi p̄ſer/
tim qui dictos fructus nondū in capitu
la tranſtulerūt.illis fructibus abutunt̄
Cum enī de ipis fructibus vno eis an/
no cedentibus.tecta eccleſie quando fo
ret neceſſitas repare deberēt. ipi ea nō
reparant. imo fructus ipos canonicis
inobedientibus. ideoq ſuſpenſis.reſti/
tuunt ſeu remittunt. Ecce per hanc re/
miſſionem iniuriam fabrice eccleſie faci
unt.dammum ſeu emolumenti carentiā
ſibi ipis. ac inſuper occaſionem negligē
tie et abeſſēdi ab eccleſia canonicis ſuis
preſtant.hanc itaq abuſionē omni pe/
nitus ratione ac etiā colore carentem
ipis de cetero p̄poſitis inhibemus,vo
lentes vt vel ipi retineant conuerten/
dos.in vtilitatem propriā illos fructꝰ
ſi eccleſia eorum opus non habuerit re/
parationis tectorū. vel eccleſie ipi ad or/
namenta fructus huiuſmodi largiātur.
potius q̄ eos indignis hoc eſt inobedi/
entibus reſtituant et in ſua inobedien/
tia ſeu diſſolutione taliter animent.et
ſic ipi prepoſiti diſſolutionis ac inobe/
dientie ſint auctores. ¶ Itē ꝙ ipi cano
nici qui ſuſpenſi fuerint pro ſua inobe/
dientia nūq in facie fratrum infra emu
nitatē cōpareant manifeſte. firmiſſime
p̄cipimus et mandamus.

De electionibus capitulorū.

Tem ne in p̄ntis nr̄e viſitatio/
nis propoſito omittamus hoc p̄
qđ maxime eccleſiarū collegiata
rum quieti proſpicitur.illarū p̄ſertim q̄
plurū clericorū receptiōibꝰ ad vacatu
ra bn̄ficia ſūt grauate.cū conſtitutio do
mini Alexādri pape ſup hoc ipo decre/
uerit prouidere nos illā cōſtitutionem
precipimus inuiolabiliter obſeruari.vt
cū iuxta eandē cōſtitutionē quattuor ex
receptis an̄ ipā ꝓuiſum fuerit de p̄be/
bendis.q̄ poſt ꝯſtitutionē p̄dictā vaca/
uerūt vel vacabūt vbi nōdū q̄ternari/
us ē ꝯpletꝰ alij vltra ipm nūerū expecta
habeāt ꝓ caſſatis.nec aliq̄ꝰ ex receptiōe
tali a p̄poſitis.decanis ⁊ caplis eccliarū
canoicis. vel p̄bēdarijs admittāt̄ Et mo
nemꝰ illos q̄ receptiōi hmōi inituntur.et
de canonicatu et p̄benda ſe ingeſſerint.
ꝙ deinceps deīn non deſiſtāt p̄poſitos